

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0424U000058

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 14-03-2024

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Парамонов Денис Юсупович

2. Denys Y. Paramonov

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: кандидат наук

Аспірантура/Докторантура: ні

Шифр наукової спеціальності: 07.00.02

Назва наукової спеціальності: Всесвітня історія

Галузь / галузі знань: Не застосовується

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Не застосовується

Дата захисту: 08-03-2024

Спеціальність за освітою: комп'ютерні та інтелектуальні системи та мережі

Місце роботи здобувача: ПРИВАТНЕ ПІДПРИЄМСТВО "ТОРГОВИЙ ДІМ "СМК ГРУП"

Код за ЄДРПОУ: 33815488

Місцезнаходження: ВУЛИЦЯ КРАСНОДАРСЬКА, будинок 171-Б, Харків, Харківський р-н., 61176, Україна

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): Д 32.051.03

Повне найменування юридичної особи: Волинський національний університет імені Лесі Українки

Код за ЄДРПОУ: 02125102

Місцезнаходження: проспект Волі, буд. 13, Луцьк, Луцький р-н., 43025, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Волинський національний університет імені Лесі Українки

Код за ЄДРПОУ: 02125102

Місцезнаходження: проспект Волі, буд. 13, Луцьк, Луцький р-н., 43025, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 11.25.19.07, 11.25.09, 03.19.73, 03.19.75

Тема дисертації:

1. Єгипто-ізраїльське протистояння 50-70-х років XX століття в американо-радянських відносинах
2. The Egyptian-Israeli Confrontation of the 50s and 70s of the XX Century in US-Soviet Relations

Реферат:

1. На основі використання різноманітного вихідного матеріалу вдалося порівняти та протиставити позиції сторін, які брали активну участь у близькосхідному протистоянні, виявити особливості та простежити наслідки цього протистояння для регіону зокрема та для світових міжнародних відносин загалом. Незважаючи на те, що конфлікт між Державою Ізраїль та арабськими країнами, зокрема Арабською Республікою Єгипет, широко вивчається українськими істориками, політологами та експертами з міжнародних відносин, автор на основі маловідомої літератури, переважно англійською та французькою мовами, переосмислює причини та особливості єгипетсько-ізраїльського протистояння, а також його наслідки, а також частково спростовує радянські міфи та наративи з досліджуваного питання. Доведено, що під час найгостріших близькосхідних криз обидві наддержави — Радянський Союз і Сполучені Штати Америки — займали досить близькі позиції, щоб не допустити ескалації конфлікту. Особливість американо-радянських відносин через призму близькосхідного протистояння в досліджуваній період полягала в тому, що наддержави навіть в окремі періоди об'єднували свої зовнішньополітичні зусилля, як, наприклад, під час

Суецької кризи, змушуючи Францію, Великобританію та Ізраїль виводити свої війська із зони Суецького каналу. У виданні визначено та проаналізовано стратегічні курси США та СРСР на початку 50-х років XX ст., розглянуто вектори міжнародних відносин та особливості застосування силових чинників, досліджено ідеологічне обґрунтування зовнішньої політики США та Радянського Союзу. Доведено, що зближення Ізраїлю з СРСР з самого початку було приречене на провал через демократичний характер єврейської держави. Провал радянсько-ізраїльського союзу підштовхнув Тель-Авів до зближення з Вашингтоном. Хоча американо-ізраїльські відносини охололи внаслідок Суецької кризи 1956 року, ситуація не дійшла до розриву відносин між США та Державою Ізраїль, як це сталося у випадку з СРСР. З рубежу 50-60-х років XX століття американо-ізраїльські відносини переростають у стратегічне партнерство. У середині 1960-х років стала очевидною принципова зміна міжнародно-політичної ситуації на Близькому Сході. Низка подій, що відбувалися в регіоні з 1964 року, мала незворотні наслідки, що врешті-решт призвело до Шестиденної війни 1967 року. Останнє кардинально змінило баланс сил у досліджуваному регіоні, а подальша війна Судного дня та єгипетсько-ізраїльські угоди другої половини 1970-х років ще більше змінили ситуацію на Близькому Сході. Протягом досліджуваного періоду Близький Схід був і залишається ключовим регіоном у глобальних міжнародних відносинах, оскільки в цьому регіоні перетинаються стратегічні інтереси багатьох країн, а арабо-ізраїльське протистояння спалахує знову і знову з плачевною регулярністю. У дисертації проаналізовано витоки та причини єгипетсько-ізраїльського протистояння та розглянуто еволюцію американсько-радянських відносин через призму близькосхідного конфлікту, порівняно різні його етапи з метою пошуку дієвих механізмів, які могли б бути корисними для врегулювання конфліктної ситуації в регіоні в майбутньому. Наукова новизна дисертації полягає у порівнянні досвіду збройного протистояння, здобутого Державою Ізраїль у 50–70-х роках XX століття та Україною у період 2014–2023 рр. На основі вивчення набутого та успішно апробованого Ізраїлем досвіду військового протистояння та повоєнної відбудови зроблено спробу адаптувати цей досвід до сучасних воєнних реалій України та розроблено конкретні практичні рекомендації. Незважаючи на часову віддаленість від сьогодення історичного періоду, що вивчається в даній публікації, досвід, який сьогодні має у своєму арсеналі Держава Ізраїль, залишається актуальним як для Ізраїлю, так і для України. Постійне співіснування з ворожими сусідами, зміцнення та покращення державної безпеки, відбудова/розбудова інфраструктури, розбудова психологічної та моральної стійкості суспільства перед обличчям війни та ворожої пропаганди є постійними критично важливими складовими для держави, яка перебуває у стані війни чи військової загрози. Зібраний у дисертації аналітичний матеріал, зроблені автором висновки та узагальнення матимуть широке практичне застосування, оскільки можуть бути використані для поглибленого вивчення зовнішньої політики СРСР та США щодо Близького Сходу, а також при підготовці спеціальних курсів для вищих навчальних закладів. Ключові слова: єгипетсько-ізраїльське протистояння, американсько-радянські відносини, Близький Схід, геополітичне суперництво, Ізраїль, США, СРСР, Єгипет, холодна війна, арабо-ізраїльський конфлікт, міжнародні відносини, Суецька криза, Шестиденна війна, арабські країни

2. Based on the use of diverse source material, it was possible to compare and contrast the positions of the parties that took an active part in the Middle East confrontation, to identify the features and trace the consequences of this confrontation for the region in particular and for world international relations in general. Despite the fact that the conflict between the State of Israel and Arab countries, in particular the Arab Republic of Egypt, has been widely studied by Ukrainian historians, political scientists and international relations experts, the author, on the basis of little-known literature, mainly in English and French, rethinks the causes and peculiarities of the Egyptian-Israeli confrontation, as well as its consequences, and partially refutes Soviet myths and narratives on the issue under study. It is proved that during the most acute Middle East crises, both superpowers, the Soviet Union and the United States of America, stood in close enough positions to prevent the conflict from escalating. The peculiarity of US-Soviet relations through the prism of the Middle East confrontation in the period under study was that the superpowers, even in certain periods, united their foreign policy efforts, as, for example, during the Suez Crisis, forcing France, the United Kingdom and Israel to withdraw their troops from the Suez Canal zone. The publication defines and analyses the strategic courses of the USA and the USSR in the early 50s of the twentieth

century, examines the vectors of international relations and the peculiarities of the use of force factors, and studies the ideological justification of the foreign policy of the United States and the Soviet Union. It is proved that Israel's rapprochement with the USSR was doomed to failure from the very beginning due to the democratic nature of the Jewish state. The failure of the Soviet-Israeli alliance pushed Tel Aviv to rapprochement with Washington. Although US-Israeli relations cooled as a result of the Suez Crisis of 1956, the situation did not reach the point of severing relations between the United States and the State of Israel, as happened in the case of the USSR. Since the turn of the 50s and 60s of the XX century, US-Israeli relations have been developing into a strategic partnership. In the mid-1960s, a fundamental change in the international political situation in the Middle East became apparent. A series of events that had taken place in the region since 1964 had irreversible consequences, which eventually led to the Six-Day War of 1967. The latter dramatically changed the balance of power in the region under study, and the subsequent Yom Kippur War and the Egyptian-Israeli agreements of the second half of the 1970s further altered the situation in the Middle East. During the period under study, the Middle East was, and still is, a key region in global international relations, as the strategic interests of many countries intersect in this region, and the Arab-Israeli confrontation flares up again and again with deplorable regularity. The dissertation analyses the origins and causes of the Egyptian-Israeli confrontation and examines the evolution of US-Soviet relations through the prism of the Middle East conflict, comparing its various stages in order to find effective mechanisms that could be useful in resolving the conflict situation in the region in the future. The scientific novelty of the dissertation is a comparison of the experience of armed confrontation gained by the State of Israel in the 50s and 70s of the XX century and Ukraine in the period 2014–2023. Based on the study of the experience of military confrontation and post-war reconstruction gained and successfully tested by Israel, an attempt is made to adapt this experience to the current military realities of Ukraine, and specific practical recommendations are developed. Despite the time distance from the present of the historical period studied in this publication, the experience that the State of Israel has in its arsenal today remains relevant both for Israel and Ukraine. Permanent coexistence with enemy neighbours, strengthening and improving state security, rebuilding/building infrastructure, and building psychological and moral resilience of society in the face of war and enemy propaganda are constant crucial components for a state in a state of war or military threat. The analytical material collected in the dissertation, the conclusions and generalisations drawn by the author will be of wide practical application as they can be used for in-depth study of the foreign policy of the USSR and the USA towards the Middle East, as well as in the preparation of special courses for higher education institutions.

Keywords: Egyptian-Israeli confrontation, US-Soviet relations, Middle East, geopolitical rivalry, Israel, USA, USSR, Egypt, Cold War, Arab-Israeli conflict, international relations, Suez Crisis, Six-Day War, Arab countries

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Теоретичне узагальнення і вирішення важливої наукової проблеми

Публікації:

- 1. Парамонов Д. Ю. Еволюція ізраїльсько-радянських відносин кінця 40-50-х рр. XX ст.: політика та ідеологія. Науковий вісник Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича: Історія. Чернівці: Чернівецький університет, 2023, № 1. С. 159 – 164.
- 2. Парамонов Д. Ю. Зміни зовнішньополітичного курсу Єгипту на початку 1950-х рр. Вчені записки Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського. Серія: Історичні науки. Київ: Видавничий дім «Гельветика». 2021. № 1. С. 202 – 208

- 3. Парамонов Д. Ю. Суецька криза 1956 р. в контексті єгипетсько-ізраїльського протистояння. Вчені записки Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського. Серія: Історичні науки. Київ: Видавничий дім «Гельветика». 2020. № 4. С. 270 – 275.
- 4. Парамонов Д. Ю. Шестиденна арабо-ізраїльська війна: дипломатичні спроби вирішення конфлікту. Літопис Волині. Всеукраїнський наковий часопис. Число 28. Луцьк: «Гельветика» 2023. С. 221 – 226.
- 1. Парамонов Д. Ю. Близький Схід після Суецької кризи: міжнародно-політична ситуація. Knowledge, Education, Law, Management. 2020, № 1 (29). С. 298 – 307.
- 1. Парамонов Д. Ю. Арабо-ізраїльський конфлікт, як досвід у російсько-українському протистоянні. XIV Буковинська міжнародна історико-краєзнавча конференція. Тези доповідей. Чернівці: Технодрук, 2023. С. 215 – 218.
- 2. Парамонов Д. Ю. Близький Схід в системі геополітичних координат 1970-1980 рр. Волинь очима молодих науковців: минуле, сучасне майбутнє: Матеріали II Міжнародної науково-практичної конференції аспірантів і студентів (16-17 квітня 2008 року). У 2-х т. Луцьк: РВВ «Вежа» Волин.нац.ун-ту ім. Лесі Українки, 2008. Т. 1. С.196-197.
- 3. Парамонов Д. Ю. Боротьба за історичну спадщину на прикладі єгипетсько-ізраїльського протистояння. Українська історія у публічному просторі : матеріали I Міжнародної науково-практичної конференції, 19 – 21 травня 2023 р., м. Луцьк. Львів – Торунь : Liha-Pres, 2023. С 65-68.
- 4. Парамонов Д. Ю. Зовнішньополітичний курс Єгипту на початку 50-х років XX століття. Asta Securitatae Volynienses. No 2, Одеса: Видавничий дім «Гельветика». 2023. С. 36 – 42.
- 5. Парамонов Д. Ю. Єгипетсько-ізраїльське протистояння: витоки та причини. Актуальні питання історії України, всесвітньої історії та методики їх викладання: матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції (м. Рівне, 19 травня 2023 року) / Приватний вищий навчальний заклад «Міжнародний економіко-гуманітарний університет імені академіка Степана Дем'янчука». Рівне, 2023. С. 95 – 99.
- 7. Парамонов Д. Ю. Суецька криза 1956 р. як чинник національного протистояння в єгипетсько-ізраїльському конфлікті. Asta Securitatae Volynienses. No 1, Одеса: Видавничий дім «Гельветика». 2023. С. 42 – 48.
- 6. Парамонов Д. Ю. Кемп-девідські та Вашингтонські угоди в регулюванні арабо-ізраїльського конфлікту. Українське державотворення: проблеми і сучасність: Збірник наукових праць. Луцьк, 2007. С.83 – 86

Наукова (науково-технічна) продукція: методи, теорії, гіпотези

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації: Планується до впровадження

Зв'язок з науковими темами: 0118U0066165

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Філіпович Мирослава Богданівна

2. Myroslava B. Filipovych

Кваліфікація: к.і.н., доц., 07.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Волинський національний університет імені Лесі Українки

Код за ЄДРПОУ: 02125102

Місцезнаходження: проспект Волі, буд. 13, Луцьк, Луцький р-н., 43025, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Фісанов Володимир Петрович

2. Volodymyr P. Fisanov

Кваліфікація: д. і. н., професор, 07.00.02

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича

Код за ЄДРПОУ: 02071240

Місцезнаходження: вул. Коцюбинського, буд. 2, Чернівці, 58012, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Меміш Оксана Миколаївна

2. Oksana M. Memisch

Кваліфікація: к. і. н., 07.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького

Код за ЄДРПОУ: 02125622

Місцезнаходження: бульвар Шевченка, буд. 81, Черкаси, Черкаський р-н., 18031, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

VIII. Заключні відомості

Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради

Стрільчук Людмила Василівна

Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні

Стрільчук Людмила Василівна

Відповідальний за підготовку
облікових документів

Філіпович М.Б.

Реєстратор

УкрІНТЕІ

Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності

Юрченко Тетяна Анатоліївна